

Màrius Serra

Quiet

10
ANYS

Empúries Narrativa

Màrius Serra
Quiet

Editorial Empúries
Barcelona

© Màrius Serra, 2008

Primera edició: novembre del 2008

Segona edició: març del 2009

Tercera edició: octubre del 2018

Quarta edició: febrer del 2019

© de les fotografies, Jordi Ribó

www.jordiribo.com

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.,

Editorial Empúries

correu@grup62.com

www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

DIPÒSIT LEGAL: B. 38.723-2008

ISBN: 978-84-9787-342-0

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor;
la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra,
podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos,
a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

TAULA

Prefaci	7
Desempersir-se	11
Ciència	15
Fe	19
Senyals	23
Missatges	29
Sexe	33
Distinció	39
Córrer	45
Voler	51
Alquímia	53
Paraules	57
Magnetisme	61
Dada	65
Mastoiditis	71
Ràbia	75
Militància	81
Glamur	87
Vergonya	95
Visibilitat	101
Invisibilitat	105
Triomf	109
Himne	113
Mort	119
Vampirisme	125
Fragilitat	129
Flors	133

Targeta vip 137

Màgia 141

Eternitat 145

Córrer 149

DESEMPERESIR-SE

Recordo en primer pla el rostre desconegut del Lluís després que una ganyota se n'ha apoderat. Ulls esbatanats celles circumflexes braços enlaire llengua botida bocafort. Recordo també la mirada preocupada del doctor Casanovas. El que acabem de presenciar l'ha fet empal·lidir en un temps rècord fins a deixar-lo gairebé exsangüe. I rere aquests dos parells d'ulls esbatanats recordo encara, a través de la finestra de la consulta, l'inconfusible rètol del pub Lotus, al capdamunt del carrer de la Jota, un espai penombrós i encatifat en el qual molts joves del barri vam lliurar les primeres escaramusses sexuals.

Virrei Amat, Barcelona, 30 d'abril de 2000

Desempersir-se és la paraula. La vaig trobar ahir al diccionari mentre feia els mots encreuats de la setmana. La buscava perquè no sabia com anomenar els estiraments que li vèiem fer al Lluís i no volia haver d'imitar-los davant del pediatre. De tota manera, no m'ha servit de res, perquè tot just després de pronunciar-la em trobo que estiro els braços i torço el coll tal com fa sovint ell aquests últims dies. El doctor em mira i somriu. El nen obre uns ulls com plats, sa mare riu i jo abaixo els braços mig avergonyit.

—Desempersir-se —repeteixo, sense atrevir-me a con-

jugar aquest infinitiu extravagant que ahir vaig col·locar en una graella—. Obre la boca i es desempereseix.

Silenci. Sa germana estossega.

—Com si s'acabés de llevar —aclareixo.

Sempre he confiat en el llenguatge. Massa i tot, potser. Tots quatre continuen mirant-me, però ningú no bada boca.

—Després de fer la migdiada —afegeixo de manera incessària, incomodat pel seu silenci.

Per la finestra de la consulta veig l'entrada del pub Lotus. És l'única cosa que no deu haver canviat d'aquella plaça Virrei Amat de la meva infantesa, als setanta. Un pub que tant la Mercè com jo, per separat, vam usar d'adolescents per descobrir alguns dels misteris de l'edat adulta. Com tants altres joves del barri.

A la consulta del doctor Casanovas passa una bona estona, o així m'ho sembla, fins que tots decideixen trencar el silenci que han inaugurat just abans de sentir-me pronunciar el desemperesir-se. Però el retorn al renou és efímer. Ben aviat s'obre un nou parèntesi d'abast incalculable. Un parèntesi que mai més no tancarem.

Perquè l'al·ludit, potser tip de sentir-me garlar, decideix desemperesir-se en directe davant del pediatre per demostrar-li de què parlem exactament. De sobte, una força interior que bé podria semblar diabòlica el posa en tensió.

Ajagut encara a la llitera, en Lluís Serra Pablo fa el gest que el definirà. Estira els braços, primer l'un i després l'altre, torça el coll cap a la banda esquerra, tiba les galtes, bocartort, la llengua botida, alça la barbata tot fixant la mirada en un cel inexistent, comença a fer ballar els ulls, emet un xislet agut i, finalment, estira les cames com un futbolista amant de les rematades a la xilena. És un procés d'intensitat variable que l'acompanyarà la resta dels seus dies, diverses vegades al dia, dia rere dia. Unes gesticulacions rituals que,

tanmateix, mai no es repetiran exactament de la mateixa manera, fins al punt que cada vegada el seu rostre semblarà dibuixar una personalitat diferent. Efímera. Aliena. Provisional. Malalta. La resta del seu temps serà placidesa. Contemplació. Goig. Joia.

Després d'aquesta demostració del Lluís no tinc ni temps ni esma per dir res. La pallidesa creixent que detecto al rostre del doctor Casanovas em deixa aclaparat, sense paraules. El meu infinitiu desemperesidor em sembla ara una frivolidat. Les paraules del pediatre, greus i mesurades, ho canvien tot. Epilèpsia en comptes de peresa. Això sí que és capital. Una crisi epilèptica en un nadó de cinc setmanes presagia un canvi que va més enllà de les paraules. Més enllà de la dicció i de la ficció.

Ens espantem en veure l'espant a la cara del metge. L'ordre de l'amic Josep Maria és taxativa. Cap a urgències. Tant se val que sigui divendres a la tarda i que vinguin tres dies de festa. Cap a urgències. Dilluns és l'u de maig, el meu trenta-setè aniversari, però ara mateix encara ni m'imagino que el celebrarem a la Vall d'Hebron, en una habitació col·lectiva de l'hospital infantil.

És un d'aquells moments greus, pesants. La força de la gravetat tot ho dificulta. Arraulits en una porteria del carrer de Felip II ens plantegem com organitzar-nos. Mentre parlo pel mòbil amb el meu cunyat per deixar la Carla amb els seus cosins, veig la placa del carrer de la Jota. És el carrer del pub Lotus, però també és el carrer on vivien els de casa quan vaig néixer.

CIÈNCIA

Recordo un pastor protestant tot vestit de negre amb una nena en braços que du el pijama blau cel de la Vall d'Hebron. Recordo una vintena de familiars, gitanos, que l'envolten tot preguntant en una sala penumbrosa i carregada de fum. Recordo una constel·lació de llums fantasmagòriques que esquitxen les figures com si els passessin pel damunt.

Vall d'Hebron, Barcelona, 15 de maig de 2000

En la primera habitació compartida de la nostra vida hospitalària som sis pares de nadons amb problemes greus i un telèfon. De tant en tant la humitat relativa s'acumula a la zona dels ulls. En aquests casos, una bona solució és anar a fer el cigarret a una sala d'espera enorme que hi ha al fons del passadís. Els nens, la majoria monitoritzats, estan prou segurs als bressols i sempre tenen qui els vigila. Més enllà del fum, canviar d'aires millora el to de les converses. No és que s'hi facin festes, però sempre pots trobar-hi algun fumador que parli de coses sense cap relació amb la salut.

Des de fa dos dies una colònia de gitanos de Lleida s'ha instal·lat a la sala d'espera. Hi ha una nena gitana ingressada i com a mínim ha vingut una vintena de persones a vetllar-la. Les dones entren a l'habitació de tres en tres i els

homes es passen el dia a la sala de fumadors. Aquest vespre els visita un personatge important. Va amb americana i corbata negres, però tothom l'anomena pare i ell respon repartint benediccions a tort i a dret, de manera que dedueixo que és un pastor evangèlic.

Ja fa estona que l'espio pel reflex del finestral que dona a la ronda de Dalt quan entren tres dones amb la nena. El blau cel del seu pijama ressalta entre la roba més aviat fosca que porta tothom. Deu tenir dos anys. Suposo que l'han tret d'amagat, perquè no deu estar gaire ben vist això de submergir una pacient en una atmosfera tan carregada com aquesta. Però això al pastor tant li fa. Ell s'ocupa de l'esperit.

Quan han arribat les dones el pàter s'ha posat al mig de la sala. Ara els demana que li passin la nena. Jo continuo fumant arraconat en un extrem de la vidriera. Faig veure que miro la ronda de Dalt mentre els observo pel reflex. El pastor abraça la criatura i l'alça per damunt dels caps dels familiars. Després li imposa les mans i comença una mena de pregària amb coreografia. Li toca el front i demana a Déu per la seva sanació. Tots responen alçant els braços, talment un cor d'ànimes en pena. Ara li toca els ulls.

—Oh Senyor, Vós que sou totpoderós, feu que aquests ulls estiguin ben sans.

El cor de veus que l'envolta augmenta el volum de la rèplica.

—T'ho supliquem, Senyor.

I el pastor recomença el procés, ara amb els dits al nas de la nena.

—Oh Déu omnipotent, Pare i Senyor de tots els homes, feu que aquest nas estigui ben sa.

—T'ho supliquem, Senyor.

I després és el torn de les orelles la boca el coll les es-

patlles el pit. La lletania és molt rítmica. Té un no-sé-què d'africà. El pastor posa les mans en un òrgan i utilitza un nou formulisme petitori per demanar la intercessió divina. Les variants són mínimes i sempre arrossega la veu quan pronuncia la paraula Senyor. Com per remarcar-la. A cada nou òrgan de la nena, les rèpliques sonen més estridents. A l'altura de l'estómac ja superen sense cap dubte el lllindar acústic que permetria qualsevol institució sanitària.

Quan arriba als genolls ja m'he fumat dos càmels. Seguits. No es pot negar que la repassada anatòmica del cosset de la menor és força completa.

Les llums fantasmagòriques dels cotxes que circulen per la ronda de Dalt en els dos sentits de la marxa omplen de pampallugues la meua visió de l'escena. L'altra taca de llum és el pijama blau cel. Donaria el que fos per alliberar-me del meu escepticisme extrem i fer-me crèdul.

Si jo sabés que les pregàries d'aquest pastor tenien la més mínima eficàcia, ara mateix arrencaria tots els cables que porta el Lluís, em faria evangelista a corre-cuita pel passadís i el faria passar aquesta ITV espiritual, a veure si els cors d'en Iahvè el sanaven. De fet, tècnicament n'hi hauria prou que li posessin les mans al cap.

Trobo a faltar el pare de la nena epilèptica que tenim al costat dret. Un jove guàrdia civil que ve aquí a fumar porros de matinada. Amb una mica de maria potser ara faria un petit pas cap a la fe i m'afegiria a les rèpliques enfervorides dels familiars de la nena.

Però al capdavall no em cal dopar-me ni caure de cap cavall. L'última petició del pastor m'entusiasma prou per adherir-m'hi. Després de recórrer tots els racons de la nena, des del front fins als dits dels peus, torna a posar-li les mans al cap i brama, amb veu de negre espiritual:

—Oh Senyor Déu meu, Creador del món i de tots els és-

sers que l'habiten, feu que els metges que han de tractar-la tinguin el cap clar per trobar la manera de guarir-la.

—T'ho supliquem, Senyor! —em sento dir amb entusiasme il·lustrat.

Potser perquè, en el fons, ja començo a sospitar que mon fill mai no sanarà.